

**Raport z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej
w roku szkolnym 2016/2017
w Zespole Szkół im. Henryka Sienkiewicza
w Grabowcu**

Obszar 1: Diagnoza postaw etycznych i wybranych wartości, które kierują postępowaniem ucznia

Obszar 2: Diagnoza umiejętności nauczycieli w posługiwaniu się technologią informatyczną i wykorzystywania jej w nauczaniu problemowym. Określenie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia tych umiejętności

Zespół ewaluacyjny:

Anna Kwiatkowska- Stankiewicz

Maria Pawłowska

Nina Oktaba

Czerwiec 2017

Obszar 1:

Wymaganie: Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne

Pytania kluczowe:

1. Jakie główne wartości wyznaczają postawy uczniów w życiu, w grupie rówieśniczej, w szkole?
2. Jakie wartości mają wpływ na normy zachowania w szkole?
3. Jaka jest hierarchizacja wartości w świadomości uczniów:
  - a) wartości moralnych,
  - b) hedonistycznych (odczucia),
  - c) obyczajowych,
  - d) społecznych.
4. Czy zauważa się związek pomiędzy uznawanymi wartościami, a zachowaniem uczniów?
5. Na ile deklarowane uznawane wartości są zinternalizowane?
6. Jakie są postawy uczniów wobec powszechnie uznawanych wartości:
  - a) egocentryczne,
  - b) aliocentryczne,
  - c) socjocentryczne?
7. Jaki jest stopień przestrzegania norm etycznych obowiązujących w zbiorowości szkolnej?
8. Jakie wartości wyznaczają style zachowania w szkole?
9. Jakie wartości należy kształcić, wzmacniać, uświadamiać ich istotę, by wzmacniać pozytywną motywację oraz zapewniać poprawne funkcjonowanie społeczności szkolnej?

Termin przeprowadzenia badania: kwiecień 2017

Metoda badania: sondaż diagnostyczny, analiza sprawozdań

Narzędzie badania: kwestionariusz ankiety
wywiad z pedagogiem
analiza sprawozdań

Próba badawcza:

W badaniu dotyczącym kształtowanych postaw i respektowanych norm społecznych wzięło udział:

- 56 uczniów Szkoły Podstawowej, w tym 31 uczennic i 25 uczniów.
- 49 uczniów Gimnazjum, w tym 28 dziewcząt i 21 chłopców.
- 22 uczniów Liceum Ogólnokształcącego, w tym 11 dziewczyn i 11 chłopców.

Obszar 2:

Diagnoza umiejętności nauczycieli w posługiwaniu się technologią informatyczną i wykorzystywania jej w nauczaniu problemowym. Określenie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia tych umiejętności.”

Celem prowadzonej ewaluacji było:

1. Ocena sposobu oraz częstotliwości wykorzystania techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli.
  2. Ocena poziomu umiejętności posługiwania się technikami informacyjnymi przez nauczycieli.
  3. Zdiagnozowanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia tych umiejętności.
- Dokonując ewaluacji Zespół poszukiwał odpowiedzi na pytania kluczowe, związane z przedmiotem ewaluacji:

1. Jaki jest poziom umiejętności informatycznych nauczycieli?
2. Ilu nauczycieli wykorzystuje technologie informatyczne w pracy z uczniem?
3. Jakie są formy wykorzystania technologii informatycznych przez nauczycieli?
4. Czy i gdzie nauczyciele mają dostęp do komputera?
5. Czy i w jakim celu korzystają z Internetu?
6. Z jakich programów korzystają nauczyciele?
7. Czy i z jakich form kształcenia z zakresu informatyki korzystali nauczyciele?
8. Czy chcieliby skorzystać z kształcenia w tym zakresie? Czy jest taka potrzeba?
9. Jakie są możliwości i faktyczne wykorzystanie pracowni komputerowej oraz sprzętu komputerowego w szkole?
10. Czy wdrażanie technologii komputerowych w szkole jest zadowalające?
11. Czy absolwenci naszej szkoły będą odpowiednio przygotowani do aktywnego i odpowiedzialnego życia w społeczeństwie informacyjnym?

Termin przeprowadzenia badania: grudzień 2016 r. – czerwiec 2017 r.

Metoda badania: sondaż diagnostyczny

Narzędzie badania: kwestionariusz ankiety

Próba badawcza: dyrektor i wszyscy nauczyciele.

Wyniki ewaluacji wewnętrznej charakteryzują się wysokim stopniem wiarygodności, ponieważ została ona zaplanowana i wykonana rzetelnie, a wykonawcy mimo, że są pracownikami lub uczniami placówki, starali się zachować jak największy obiektywizm.

Obszar 1.

Wnioski:

Ankietowani **uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej** deklarują, że:

- najbardziej cenią i uważają za ważne udane życie rodzinne, a najmniej – prestiż, szacunek otoczenia,
- wg nich ważnymi wartościami jest miłość, pieniądze, natomiast mało cenią atrakcyjność,
- jako wartości cenione przez znajomych podają: przyjaźń, rodzinę, miłość, pieniądze, a najmniej osób wybrało: naród,
- wartościami cenionymi przez nauczycieli są: uczciwość, szacunek, odpowiedzialność, sprawiedliwość, najmniej osób wybrało – piękno,
- człowieka inteligentnego i wykształconego, ale jednocześnie bardzo złego, nie można nazwać mądrym 57 % zgodziło się z tą opinią, 43 % wyraziło przeciwną opinię,
- lekarz, który na studiach ściągał zamiast rzetelnie się uczyć, może leczyć i operować pacjentów - 89 % nie zgadza się ze stwierdzeniem, 11 % wyraża zgodę,
- używanie kulturalnego języka jest bardzo ważne - 88 % potwierdziło odpowiedź,
- 12 % odpowiedziało przecząco.
- każdy młody człowiek powinien jakiś czas popracować na rzecz innych, jako wolontariusz bez wynagrodzenia - 80 % zgodziło się z powyższą opinią.
- 20 % nie zgodziło się,
- zabranie sobie cudzej rzeczy, która leży bez dozoru, np. aparatu fot. z ławki na dworcu, jest w porządku - 84 % nie zgodziło się z tą opinią, 16 % zgodziło się,
- autorytetem dla nich są rodzice - 86 %, 5 % wybrało – nikt dla mnie nie jest autorytetem,
- szanować należy przede wszystkim rodziców 96 %, najmniejszy szacunek okazywany jest politykom 5 %,
- czują się oni szanowani przez rodziców - 89 %
- nieco mniejszy odsetek czuje się szanowany przez nauczycieli - 71 % i rówieśników - 63 %, braku szacunku doświadcza 16 %, a 21% nie potrafi tego ocenić,
- za osobę religijną uważa się 89 %, a 11 % uważa się – raczej za niewierzących,
- w swoim życiu kierować zasadami zawartymi w dekalogu kieruje się 76 %, a nie - 11 % 13 % nie potrafi tego ocenić,
- na ukształtowanie ich poglądów na świat mieli wpływ w kształtowaniu poglądów mieli rodzice: bardzo duży i duży 89%, a w dalszej kolejności dziadkowie: bardzo duży i duży 80 %, własne przemyślenia 78 %, nauczyciele 73 %, zasady religijne 72%,

- najbliższe twojej opinii jest stwierdzenie, że: O tym, czym jest dobro i zło, powinny decydować przede wszystkim prawa Boże - 45 %, a 39 % wskazało - To, czym jest dobro i zło, powinno być przede wszystkim wewnętrzną sprawą każdego człowieka,
- wg 16 % - O tym, czym jest dobro i zło, powinno decydować przede wszystkim społeczeństwo,
- ankietowani uczniowie szkoły podstawowej deklarują, że:
- na pierwszym miejscu, jako najważniejszą wartość w codziennym życiu cenią miłość i rodzinę - 79 %,
- najbardziej negatywnie zostało ocenione - bicie dzieci to jest. 88 %; wykorzystywanie pracowników przez pracodawców – 62 %; dokonywanie fikcyjnych darowizn, by zapłacić mniejszy podatek – 62 %; przyjmowanie łapówek – 58 %; wręczanie łapówek – 55 %,
- pozytywnie zostały ocenione następujące stwierdzenia: w pracy wszystkie obowiązki należy wykonywać najlepiej jak się tylko potrafi 65%; nadmiar obowiązków w pracy może załamać człowieka 45%; jest oczywiste, że młodzi pracownicy dążą do awansu, zajmowania coraz to wyższych stanowisk 45 %,
- najbardziej nagannie zostały ocenione: rację ma ten fachowiec, który pracuje tylko wówczas, gdy mu dobrze płacą 33%.

Rekomendacje do pracy:

- **zorganizowanie warsztatów mających na celu poprawę relacji rówieśniczych,**
- **kształtować postawę patriotyczną poprzez angażowanie i udział w uroczystościach z okazji świąt państwowych i rocznic ważnych dla Polski.**

Wnioski:

Z przeprowadzonej wśród **uczniów gimnazjum** ankiety wynika, że:

- cenią sobie udane życie rodzinne, przyjaciół i dobre wykształcenie, a mało popularnymi okazały się prestiż i szacunek otoczenia, pełne rozrywek życie oraz bycie użytecznym dla ludzi,
- za wartości ważne dla siebie i swoich znajomych podają przyjaźń i rodzinę, a także miłość i pieniądze. Mało ważnymi zaś wartościami wg respondentów są atrakcyjność, naród, przyroda i własność.
- uważają, że wartościami najbardziej cenionymi przez nauczycieli są szacunek, uczciwość, sprawiedliwość, odpowiedzialność i mądrość. W odbiorze ankietowanych nauczyciele najniżej cenią takie wartości jak przyjaźń i miłość.
- ponad połowa twierdzi, że zgadza się z opinią iż zły człowiek nie może być określany mianem „mądry”, większość nie usprawiedliwia ściągania np. na studiach medycznych, zabrania cudzej rzeczy. Uczniowie tego etapu edukacyjnego popierają stanowisko, że każdy powinien popracować jakiś czas jako wolontariusz oraz przywiązują wagę do kultury słowa.
- autorytetem dla nich są rodzice i innych członków rodziny. Małe poparcie otrzymali politycy, dziennikarze i prezenterzy, natomiast nauczyciele jako autorytet zostali wskazani w 14% przypadków,
- na pytanie "Kogo należy szanować?" respondenci po rodzicach wskazują na nauczycieli,
- zdecydowana większość ankietowanych uczniów czuje się szanowana przez rodziców, potwierdzają w dużej mierze, że czują się szanowani przez nauczycieli. Podobnie sytuacja przedstawia się jeśli chodzi o rówieśników. Ponad połowa czuje się przez nich szanowana, ale 10% zdecydowanie nie.
- deklaracje uczniów w sprawach religii przedstawiają się następująco: 78% uważa się za osobę wierzącą, a 14% - za głęboko wierzącą. Łącznie 8% - to osoby niewierzące lub raczej niewierzące.
- niewielki odsetek (4%) deklaruje, że w życiu zdecydowanie lub raczej tak (26%) kierują się zasadami z Dekalogu. 24% ma problem z określeniem, czy te zasady determinują ich wybory, a dla 8% nie mają one znaczenia.
- wpływ na ukształtowanie ich poglądów najczęściej miały własne przemyślenia (90%) i rodzice (86%). 47 % wybrało nauczycieli jako tych, którzy wywarli bardzo duży lub duży wpływ na ukształtowanie ich poglądów. Wg uczniów znikomy wpływ na ich poglądy miały wybitne postacie historyczne (72%) oraz media (70%).
- ponad połowa uważa, że „To, czym jest dobro i zło, powinno być przede wszystkim wewnętrzną sprawą każdego człowieka”. Pozostali podzielili się prawie po równo pomiędzy stwierdzeniami, że „O tym, czym jest dobro i zło, powinno decydować przede wszystkim społeczeństwo” oraz „O tym, czym jest dobro i zło, powinny decydować przede wszystkim prawa Boże”.
- najbardziej cenione przez uczniów w życiu codziennym cechy to miłość, rodzina, a także uczciwość i szacunek dla drugiego człowieka, zaś najmniej –

wierność partnerowi (4%) oraz przebojowość, korzystanie z życia i spryt (po 6%).

- potępiają wykorzystywanie pracowników przez pracodawców, przyjmowanie i wręczanie łapówek, bicie dzieci, wykorzystywanie stanowiska służbowego dla własnych korzyści,
- nie usprawiedliwiają zaniedbywanie swoich obowiązków w pracy, dokonywanie fikcyjnych darowizn lub zaniżanie dochodów, by zapłacić mniejszy podatek,
- przekraczanie dozwolonej prędkości na jezdni uważa za złe, ale czasami usprawiedliwia 52%, podobnie jak wręczanie prezentów, np. lekarzom, pielęgniarkom, urzędnikom za załatwienie sprawy lub jej przyspieszenie jako złe ocenia, ale czasami usprawiedliwia 44%,
- również świadome kupowanie rzeczy podrabianych (fałszowanych) uważa za złe, ale są w stanie to usprawiedliwić 57%,
- skracanie życia nieuleczalnie chorego na jego prośbę uważa za złe, ale czasami usprawiedliwia 72%
- jazda na gapę w autobusie lub tramwaju uważa za złe, ale czasami usprawiedliwia 65%
- rozwód uważa za złe, ale czasami usprawiedliwia 33%, gdyż w dużej mierze uzależnia to od danej sytuacji, podobnie jak życie w związku bez ślubu uważa za złe, ale czasami usprawiedliwia 26%,
- ściąganie na egzaminach uważa za złe, ale czasami usprawiedliwia 46%,
- nieuczestniczenie w wyborach wg gimnazjalistów nie jest niczym złym i zawsze może być usprawiedliwione. 30%.

Rekomendacje do pracy:

- **uświadamiać, że uczestniczenie w wyborach jest przywilejem, gdyż daje nam możliwość współdecydowania o losach kraju,**
- **kształtować świadomość dotyczącą praw autorskich,**
- **uświadamiać, że deklarowanie swoich przekonań powinno być równoznaczne z ich praktykowaniem.**

Wnioski:

Z przeprowadzonej wśród **uczniów liceum ogólnokształcącego** ankiety wynika, że:

- uczniowie liceum jako wartości najważniejsze wskazują udane życie rodzinne, miłość, przyjaźń, interesującą oraz dobrze płatną pracę, szacunek dla drugiego człowieka i wierność partnerowi;
- jako najmniej ważne wartości wskazują atrakcyjność, korzystanie z życia, przyrodę patriotyzm i naród
- zdaniem licealistów wartościami najbardziej cenionymi przez ich rówieśników są rodzina, przyjaźń, wykształcenie i pieniądze,; jako najmniej cenione przez rówieśników uczniowie wskazali – naród, wolność, wiarę i przyrodę;
- licealiści uważają, że wartościami najbardziej cenionymi przez nauczycieli są odpowiedzialność i mądrość, zaś najmniej ważnymi - solidarność, optymizm, miłość i piękno;
- nieco mniej niż połowa twierdzi, że zgadza się z opinią iż zły człowiek nie może być określany mianem „mądry”, większość nie usprawiedliwia ściągania np. na studiach medycznych,
- autorytetem i osobami godnymi szacunku w oczach licealistów są przede wszystkim rodzice i sportowcy,
- grupami postrzeganymi negatywnie (brak autorytetu, osoby niegodne szacunku) są politycy, dziennikarze, prezenterzy, artyści, celebryci i biznesmeni;
- na uwagę zasługuje to, że uczciwość i sprawiedliwość jako wartość ważną dla nauczycieli zaznaczył tylko co trzeci uczeń, a co czwarty wskazał, że żadna z zawartych w zestawieniu wartości nie jest dla nauczycieli istotna;
- deklaracje uczniów w sprawach religii przedstawiają się następująco: 90% licealistów określa siebie jako osoby wierzące; co drugi uczeń deklaruje, że raczej stara się w swoim życiu kierować zasadami zawartymi w Dekalogu, a prawie co trzeci wskazał odpowiedź "trudno powiedzieć";
- licealiści wskazali, że największy wpływ na ukształtowanie ich poglądów na świat i życie miały ich własne przemyślenia (90%), a co drugi uczeń wskazał na rodziców i rówieśników; jednocześnie około trzy czwarte ankietowanych wskazało, że najmniejszy wpływ na ukształtowanie ich poglądów na świat i życie mieli księża, katecheci, nauczyciele oraz literatura i pisarze;
- uczniowie liceum w znacznej większości prezentują pozytywną postawę wobec pracy:
  - praca jest ważnym obowiązkiem każdego człowieka i każdy dorosły człowiek powinien pracować i wykonywać swoje obowiązki najlepiej, jak się tylko potrafi;
  - praca wychowuje i przygotowuje człowieka do współpracy i współżycia oraz świadczy o o tym, jak został wychowany w rodzinie,
  - bardzo ważne jest posiadanie konkretnego zawodu oraz dążenie do awansu,
  - czas pobytu w pracy może być nie mniej interesujący niż czas spędzony w domu.
  - uczniowie tego etapu edukacyjnego popierają stanowisko, że każdy

powinien popracować jakiś czas jako wolontariusz oraz przywiązuje wagę do kultury słowa;

- nauczyciele jako autorytet zostali wskazani w 18% przypadków,
- jedna trzecia czuje szanowana przez nauczycieli, co piąta osoba odpowiedziała na to pytanie przecząco, połowa wybrała odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- zdecydowana większość ankietowanych uczniów czuje się szanowana przez rodziców i rówieśników;
- 68% uczniów uważa, że "to, czym jest dobro i zło, powinno być przede wszystkim wewnętrzną sprawą każdego człowieka", a 32% uważa, że o tym "powinny decydować przede wszystkim prawa Boże"; nikt nie wskazał, że powinno o tym decydować społeczeństwo;
- uczniowie w większości poprawnie oceniają, że dane zachowanie jest złe, jednak mają tendencję do jego usprawiedliwiania w przypadkach: wykorzystywanie pracowników przez pracodawców, wykorzystywanie stanowiska służbowego dla własnych korzyści, zaniedbywanie swoich obowiązków, dokonywanie fikcyjnych darowizn lub zaniżanie dochodów, by zapłacić mniejszy podatek, przekraczanie dozwolonej prędkości na jezdni, wiadomym kupowaniu rzeczy podrabianych (fałszowanych), skracanie życia nieuleczalnie chorego na jego prośbę, jazda na gapę w autobusie lub tramwaju, nieuczestniczenie w wyborach, wręczanie łapówek,
- jako jednoznacznie złe w większości oceniane są: przyjmowanie łapówek, bicie dzieci
- 32% licealistów uważa, że we wręczanie prezentów, np. lekarzom, pielęgniarkom, urzędnikom za załatwienie sprawy lub jej przyspieszenie nie ma niczego złego i przeważnie jest to usprawiedliwione, zaś 23% uważa, że jest to złe, ale można to usprawiedliwić,
- jedna trzecia licealistów uważa, że rozwód nie jest niczym złym i przeważnie jest to usprawiedliwione, zaś co piąty uważa, że jest to złe, ale można to usprawiedliwić,
- jedna trzecia uczniów ściąganie na egzaminach uważa za jednoznacznie złe, tyle samo uczniów ocenia, że ściąganie jest złe, ale czasami usprawiedliwione,
- jedna trzecia uczniów za jednoznacznie złe uważa życie w związku bez ślubu, tyle samo uczniów ocenia, że jest to złe, ale czasami usprawiedliwione.

Rekomendacje do pracy:

- **kształtować postawę patriotyczną poprzez angażowanie i udział w uroczystościach z okazji świąt państwowych i rocznic ważnych dla Polski;**
- **uświadamiać, że uczestniczenie w wyborach jest przywilejem, gdyż daje nam możliwość współdecydowania o losach kraju,**
- **przekazywać wiedzę na temat konsekwencji podejmowanych działań ze szczególnym uwzględnieniem skutków dla każdej ze stron,**
- **przeprowadzić szkoleniową radę pedagogiczną dotyczącą pozytywnej atmosfery na lekcjach.**

Obszar 2.

Wnioski:

- każdy **nauczyciel** w różnym stopniu jest zadowolony z własnych kompetencji informatycznych i komunikacyjnych,
- każdy nauczyciel wykorzystuje technologie informatyczne w pracy z uczniem. Ok. 65% robi to bardzo często (codziennie lub kilka razy w tygodniu),
- najczęściej nauczyciele korzystają z prezentacji multimedialnych i internetowych programów edukacyjnych,
- 2/3 nauczycieli porozumiewa się z uczniami drogą elektroniczną,
- wszyscy nauczyciele mają dostęp do komputera i Internetu w pracy i w domu,
- prawie 2/3 nauczycieli korzystało z dokształcania w zakresie informatyki,
- szkolenia te dotyczyły głównie obsługi pakietu Office, dziennika elektronicznego. Pięć osób ukończyło studia podyplomowe w zakresie nauczania informatyki. Około 60% widzi dalszą potrzebę dokształcania,
- połowa nauczycieli uważa, że wyposażenie komputerowe szkoły jest adekwatne do potrzeb nauczycieli i uczniów,
- 4/5 nauczycieli uważa, że absolwenci naszej szkoły są odpowiednio przygotowani do życia we współczesnym świecie,

Rekomendacje do pracy:

- **w większym stopniu wykorzystywać e-podręczniki,**
- **zorganizować lub umożliwić dokształcanie w zakresie technologii informatyczno – komunikacyjnych,**
- **w miarę możliwości doposażyć szkołę w nowy sprzęt i oprogramowanie komputerowe.**